

býti proti své vůli ani nucena částku skládati k soudu, poněvadž složení toto jest dle Šu 1425 obč. zák. toliko právem, nikoli povinností dlužníka.

Čís. 4248.

Dopravní řád železniční.

K pojmu »hrubé nedbalosti« ve smyslu Šu 95 žel. dopr. řádu. Břímě důkazní po této stránce stihá toho, kdo se domáhá na dráze náhrady.

V tom, že dráha zaslala zboží po delší trati, nelze shledávati hrubou nedbalostí dráhy, mohlo-li zboží dojíti i po této trati včas.

(Rozh. ze dne 9. října 1924, Rv II 284/24.)

Žalobkyně, závod pro půjčování filmů, domáhala se na dráze náhrady škody, kterou utrpěla tím, že film »Cirkus Sarassani«, odeslaný z Opavy dne 10. února 1922 ráno jako spěšnina, došel na místo určení do Karlových Varů teprve dne 14. února 1922, takže nemohl býti ve dnech 11. až 13. února 1922 v kinu předváděn. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Přihlíží-li se ke zjištění nižších soudů, dle něhož mohla zásilka dojíti na místo určení již 11. února 1922 ráno, ať již dráha volila trať přes Plzeň či přes Žatec, jest na bíledni, že zásilka, o niž jde, byla dopravena opožděně, a vzešel by žalobkyni, předpokládaje, že by byla k uplatnění nároků z tohoto překročení dodací lhůty vůbec oprávněna a svůj nárok včas a způsobem v Šu 97 (2) čís. 2 žel. dopr. řádu vytkleným ohlásila, nepochybně nárok na náhradu ve výši, stanovené Šem 37 (1) žel. dopr. ř., což ostatně dráha výslovně uznala. Leč žalobkyně se s touto náhradou nespokojila a žádá náhradu celé škody, kterou prý utrpěla jednak tím, že musila zaplatiti kinu za zmařené představení 2.000 Kč, jednak že jí ušlo půjčovné 1.000 Kč a konečně, že vynaložila na telegramy, porta a útraty právních zastoupení 500 Kč. Nárok na náhradu této škody byl by ve smyslu Šu 95 žel. dopr. řádu odůvodněn jen tehdy, kdyby byla dráha překročila dodací lhůtu buď úmyslně neb z hrubé nedbalosti. Žalobkyně také uplatňuje, že opoždění zásilky bylo zaviněno hrubou nedbalostí dráhy. Ze zásady, že každé straně náleží důkaz o tom, co ve sporu tvrdí, a ze všeobecného předpisu čl. 396 posledního odstavce obč. zák., že, dokáže-li se povozníkovi zlovolné jednání, jest povinen nahraditi plnou škodu, plyne, že důkaz hrubé nedbalosti náleží žalobkyni. Dokázána musí býti nedbalost **h r u b á**, nestačí důkaz pouhého nedostatku obyčejné bedlivosti (§ 1297 obč. zák.) nebo pečlivosti řádného kupce (čl. 282 obč. zák.). Všeobecný občanský zákoník váže v Šu 1324 povinnost k náhradě plné škody na zlý úmysl neb nápadnou bezstarostnost, čl. 396 obč. zák. shrnuje oba tyto pojmy v pojem zlovolného jednání. Za hrubou nedbalost lze tedy pokládati jen zvláště těžké porušení povinné bedlivosti, takové, že jeho neblahé následky bylo možno bez námahy předvídati a že se ho bylo možno lehce

vyvarovati. Pouhá chyba nebo přehlédnutí, třebaš byly spojeny s těžkými následky, mohou se přihoditi i lidem pozorným a pečlivým a nejsou proto samy o sobě důkazem, že vznikly hrubou nedbalostí. V tomto případě shledává žalobkyně dle přednesu v první stolici hrubou nedbalost dráhy jedině v tom, že dráha dopravovala spěšninu po delší trati Praha—Plzeň, místo po kratší trati Praha—Chomutov (Žatec). Leč ve volbě delší trati nelze ještě spatřovati hrubé zavinění dráhy a to již se zřetelem ku zjištění obou nižších soudů, čerpanému z posudku znalců, dle něhož mohla zásilka i po oné delší trati dojíti na místo určení již dne 11. února 1922 ráno, nehledíc ani k tomu, že žalobkyně vůbec neprokázala, že právě volba této delší trati byla bezprostřední příčinou opoždění.

Čís. 4249.

Při posuzování nepostrádatelnosti (§ 251 čís. 1 ex. ř.) nelze bráti zřetel na dosavadní obvyklou životní míru povinného a na úroveň jeho společenského postavení, nýbrž povinný má nárok pouze na takové předměty domácího nářadí, bez nichž se naprosto nemůže ve své domácnosti obejít.

(Rozh. ze dne 14. října 1924, R I 792/24.)

Žádost dlužnice (vdovy po továrníku), by z exekuce byly vyloučeny některé ze zabavených předmětů (stůl, lampa, stolní váhy, ruční mandl) jakožto domácí zařízení soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud míní, že předměty, o které jde, dlužno považovati podle §u 251 čís. 1 ex. ř. za takové domácí nářadí, jehož povinná podle dosud obvyklé míry životní a podle úrovně společenského postavení nutně potřebuje pro sebe, a které proto jest pro ni nepostrádatelné. Nelze tento právní názor sdíleti. Užitím slova »nepostrádatelné« v §u 251 čís. 1 ex. ř. dal zákonodárce srozumitelně na jevo, že při posuzování nepostrádatelnosti nelze bráti zřetel na dosavadní obvyklou míru životní povinné strany a na úroveň jejího společenského postavení, nýbrž, že dlužno povážiti, že při výkonu exekuce má povinná strana nárok pouze na takové předměty z domácího nářadí, bez nichž se naprosto nemůže ve své domácnosti obejít. Tedy nerozhoduje okolnost, že si dlužnice uvykla na užívání elektrického světla, že obývá více místností, a že k tomu účelu potřebuje více lamp, že nelze totiž po ní již z důvodů bezpečnosti požadovati, aby ponechanou jí petrolejovou lampu přenášela z místnosti do místnosti. Proto sluší uznati, že pod položkou 10. zájemného protokolu uvedená lampa není pro dlužnici nepostrádatelná. Totéž platí i ohledně zabavených předmětů pol. 20, 27 a 34 zájemního protokolu. Byl-li dlužnici ponechán jiný stůl, není stůl pod pol. 30 ne-